

R A T E N I C K Y - Z P R A V O D A J 1983/IV -

Vážení občané,

rada MNV v Raticích vyslovuje poděkování pionýrům, členům Svazarmu i ostatním občanům, kteří se s námi zúčastnili prvního průvodu a májových oslav v Pečkách. Rovněž děkujeme občanům, kteří při těchto příležitostech měli vyzdobeny své rodinné domky, dále všem těm, kteří pomohli při úpravách veřejných prostranství a parčíků v obci. Účast na průvodu i celkovou aktivitu našich občanů při slavných májových dnech lze hodnotit velice kladně.

V neděli 15. května 1983 uspořádalo Myslivecké Sdružení Sokoleč-Ratenice, jarní zkoušky loveckých psů a to v areálu MS v Raticích. Zúčastnilo se asi 60 členů mysliveckých sdružení z okresu Nymburk s 18. psy. Bylo rozdělení do skupin, kdy jedna skupina absolvovala zkoušky v polích pod hřbitovem a druhá skupina měla zkoušky u Vrbové Lhoty. Z MS Sokoleč - Ratenice se těchto zkoušek zúčastnili tři členové se svými psy. Majitelé psů, kteří získaly nejvíce bodů, byli odměněny věcnými cenami, které darovalo JZD Nový život Sokoleč, MNV Ratenice, OV ČMS Nymburk a MS Sokoleč - Ratenice. V průběhu zkoušek byl společný oběd, po skončení zkoušek volná zábava a večeře. Všem zúčastněným se v Raticích a v areálu MS Ratenice líbilo, byli spokojeni, což nás všechny může těšit, ale zároveň i zavazuje pro další činnost a spolupráci. Přejeme MS Sokoleč - Ratenice více podobných úspěšných akcí.

V neděli 29. května 1983 od 9,00 hodin v areálu TJ Sokol Ratenice se bude konat cvičení požárních družstev I. okrsku okresu Nymburk. Účast prozatím přislíbil Svaz Požární Ochrany z Peček, Velkých Chválovic, Milčic, Kostelní Lhoty a Ratic. Cvičení se bude sestávat z nácviku požárního útoku s vodou a bude časově limitován. Organizátorem přejeme hladký průběh soutěže a našim požárníkům pěkné umístění. Zveme občany na tuto zajímavou a potřebnou akci.

Komise pro mládež a tělovýchovu při MNV ve spolupráci s TJ Sokol, ČSŽ, Svazarem Ratenice a ostatními složkami NF, uspořádají v neděli 5. června 1983 od 9,30 hodin v areálu TJ Sokol Ratenice, sportovní dopoledne, pořádané v rámci Mezinárodního dětského dne.

Závodit se bude : v běhu v pytích, v jízdě s kočárkama, v jízdě zručnosti na kolech, v pomalé jízdě na kolech, ve střelbě ze vzduchovek, v přetahování lanem a v jiných sportovních disciplínách

Výherci jednotlivých soutěží budou odměněny hezkými cenami. Zveme občany, hlavně rodiče s dětmi.

Znovu a to již po několikáté upozorňujeme motoristy na § 20, vyhlášky FMV č. 100/1975 a na to, že na chodníkách náležejících k veřejné komunikaci není povoleno parkovat, nebo stát, pokud dopravní značka toto parkování nepovoluje. Protože tento § je neustále parkujícími motoristy porušován, hlavně v části obce směrem k Cerhenicím, bude příště SPZ automobilu zveřejněna i se jménem motoristy a proti těmto motoristům budeme postupovat podle § 19 zákona 60/1961 Sb. - poškozování majetku v socialistickém státství.

Vážení občané,

od dnešního čísla Zpravodaje budeme pravidelně zveřejňovat Kroniku obce Ratenice, kterou sestavil a napsal pan Karel Pokorný z Ústí nad Labem. Veškeré podklady shromažďoval po mnoho let, což si vyžádalo značné časové a finanční výdaje. Proto jsme velice rádi, že nám pan Pokorný knihu věnoval a budeme se snažit s historií Ratic seznámit naše občany a uchovat tuto knihu příštím generacím. Mnohokrát panu Pokornému děkujeme za krásný dar, který si vyžádal mnoho a mnoho práce a úsilí. Naší snahou bude, aby čtení o obci Ratenice za mnoho let, když již zde nebudeme, bylo tak zajímavé a poučné jako v knize, jejíž části obsahu začínáme zveřejňovat. Ještě jednou panu Pokornému děkujeme, přejeme mu mnoho zdraví a trvalý zájem o naši obec.

Obec RATENICE leží ve středním Polabí. Na plochém terénu, který je charakteristický pro severní, východní i západní okolí obce, zdvívá se protáhlá vyvýšenina, na níž jsou usazeny mocné vrstvy štěrku a písku, nanesené sem vodami pradávného Labe a Výrovky. Severní část vyvýšeniny, na které leží obec Ratenice, je spojená u Cerhenic, poměrně úzkou šíjí, s výběžky středočeské vrchoviny, zdvívající se nad polabskou rovinou na linií Kolín - Velim - Cerhenice - Dobřichov - Klučov. Je to stará kulturní půda, která je osídlena lidmi již od neolitu a která se jeví jako antropogeograficky celek po celý pravěk i dobu slovanského osídlení.

Okolí obce bývalo zaplavováno vodami Výrovky, která odvádí vody z Kouřimska. Poměrně malý spád Labe a ostatních potoků protékajících nížinou byl přičinou pomalého odtoku vod, zejména při jarním tání.

V povodí Výrovky mezi Cerhýnkami, Dobřichovem, Pečkami a potoka Kačeny směrem k Vrbové Lhotě byl značný bažinatý terén. Na severní straně směrem od Kerska, Sadské přes Kostelní a Vrbovou Lhotu, Sokoleč, Předhrádí a Pnov, byla rozsáhlá plocha lužních lesů. V okolí Lhoty na písečných dunách u Sokolče převládala patrně borovice. To vytvářelo příznivé geografické podmínky pro osídlení na ratenské vyvýšenině, která byla chráněna bažinami i pásmem lesů.

Původní obyvatelé osídlili ty části plošiny, kde byly přirozené a snadno dostupné zdroje pitné vody. Na území obce se do dnešních dnů, nebo do nedávna zachovaly studánky s pramenitou vodou /domy čp.8,9,22,26 a na zahradě domu čp.2/.

V římské době byla osídlena i mírná vývýšenina Nad loučkama a Nad rybníkem, západně a jihozápadně od obce, kde dostatek vody poskytovala blízká Výrovka a kde pod strání směrem západně od strážního domu ČSD vytékala voda na povrch.

Umístění tohoto sídliště bylo zvoleno pro svůj výhodný terén na okrajích svahů, kde je nejvýhodnější místo pro jeho ochranu. Podrobný archeologický výzkum nebyl ještě proveden.

V pozdější době se osídlení soustředilo do prostoru dnešní návse, které tvoří křížovatku cest. Odtud bylo nejvhodnější spojení ve směru dnešní silnice do Cerhenic, která vedla v suchém terénu a napojovala se na prastarou t.zv. brněnskou cestu /od Kolína přes Cerhenice, Dobřichov na Poříčany, Mochov, Mělník a Žitavu/.

Z Cerhenic bylo výhodné spojení na zemskou stezku trstenickou, která spojovala Prahu s Polskem a Uhrami.

Můžeme se domnívat, že z obce byly vedeny cesty přes bažiny k Dobřichovu, do Peček a Sokolči. Nutnost takové cesty si vyžádala i potřeba dřeva z lesů, které se rozkládaly za pásmem zaplavovaného území a bažin na severu a severovýchodě.

R A T E N I C K Y Z P R A V O D A J 1983/V

Světové shromáždění za mír a život, proti jaderné válce, na jehož práci se podílelo přes 3600 účastníků ze 132 zemí světa, v neděli 26.6.1983 slavnostně skončilo. Skončilo plodné jednání, jehož výsledky se dotýkají všech obyvatel naší krásné planety.

Světové shromáždění bylo vskutku tím nejreprezentativnějším fórem všech mírových sil, které přes rozdílné názory politické, ideologické, filozofické i náboženské, přes rozdílnost jazyka a národností nejenže tlumočilo zcela přesvědčivě hlas rozumu a srdce stamiliónů obyvatel naší planety, jejich touhu žít a pracovat v míru, ale i odhodlání za mír bojovat a odvrátit jadernou katastrofu, jež se hrozivě vznáší nad národy světa.

Prakticky všichni účastníci poukázali na to, že lidstvo dnes stojí na osudové křižovatce dějin, že nejzákladnější a nejaktuálnější otázkou je otázka války a míru. Poukázali na to, že je třeba se spojit ještě pevněji než v minulosti, že je třeba vytvořit společnou platformu v boji za odvrácení jaderné katastrofy.

Celosvětové mírové hnutí je mohutnou silou, kterou již není možno přehlížet. Pražské Světové shromáždění za mír a život, proti jaderné válce to odět v plné míře potvrdilo. Vytvořilo dobrý předpoklad a pevný základ pro to, aby se mírové hnutí stalo rozhodujícím činitelem v současné napjaté mezinárodní situaci, aby působilo na jednotlivé vlády, aby přešly od politiky konfrontace k dialogu, od horečného zbrojení k odzbrojení, od hrozby jaderné války na cestu míru a spolupráce.

Aby si člověk zachoval to nejcennější, co má - lidský život.

Vyňato z deníku Svoboda.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
SPOŽ při NV v Ratenicích nedávno oslavil 20 let svého trvání a při této příležitosti byly jeho dvě nejaktivnější členky navrženy na vyšší uznání. Dne 15.6.83 se s. Lancová Vlastislava a Horká Marie zúčastnily okresní konference sboru pro občaské záležitosti, kde obdržely čestná uznání OV SPOZ. a náš sbor v soutěži aktivity vyhlášené k 30. výročí trvání sborů, získal čestné uznání ONV a okresního SPOZ za druhé místo v kategorii nár. výborů do 500. obyvatel. Snahou sboru pro občanské záležitosti při MNV v Ratenicích je a bude svoji práci nadále rozvíjet a zkvalitňovat.

XXXXXXXXXXXXXX
ČSŽ Ratenice žádá ženy, aby pomohly národnímu hospodářství sběrem léčivých bylin. Usušené bylinky odevzdávejte s. Horké Marii. Lanským rokem ČSŽ v Ratenicích odevzdal celkem 25 kg bylin a tím se umístil mezi nejaktivnější složky NF na okrese Nymburk, za což Vám všem děkujeme.

XXXXXXXXXXXXXX
Zemědělské zásobování a nákup, závod Nymburk oznamuje, že počínaje 1. červnem 1983 budou krmiva na smluvní výkrm skotu, prasat, ovcí, králíků, hus a peří, vydávána ve všech skladech jeden den v týdnu a to vždy ve středu. V jiný den nebudou krmiva vydávána.

XXXXXXXXXXXXXX
Znovu žádáme občany, kteří navštěvují místní hřbitov, aby odpadky a nepotřebné věci z hrobů odkládaly na určené místo a neházelily je přes zed do polí JZD, nebo mezi jiné hroby. Rovněž není vzhledné, když kalíšky od svíček jsou rozházeny mezi hroby, nebo kolem stromů v urnovém háji.

Z kroniky obce Ratenice :

Osydlené území Raticnic bylo odedávna součástí Kouřimska a Kolínska, se kterými mělo nejvýhodnější spojení a kde se nacházela velká sídelní centra, ležící na důležitých dálkových spojích.

Nejstarším nálezem z Raticnic je kamenný mlát z mladší doby kamenné, který je uchován v kolínském muzeu a který je vyobrazen v knize MUDr Františka Dvořáka: "Pravěk Kolínska a Kouřimska" na str. 22.

Podobné kamenné nástroje z tohoto období byly nalezeny na četných místech Kolínska a Kouřimska. V neolitu lid keramiky páskové a vypíchané osadil úrodný kraj na levém břehu Labe a pronikl podél potoků i do vyšších poloh na Kouřimsko.

Ve starší době bronzové byl kraj hustě osídlen únětickým lidem, který zanechal četná pohřebiště. Větší kmen sídlil u Vrbčan a Cerhenic. Únětický lid, sváděl tuhé boje s lidem kultury lužické, který jej nakonec přemohl a ovládl kraj. Byl to lid četný a silný, který mrtvé spaloval a ukládal do popelnic. Z tohoto období bylo na území obce nalezeno několik hrobů lužické kultury /parcela č. 400-1/ mezi hřbitovem a silnicí na Cerhenice a sídliště objekty, náležející kultuře knovízské na východním okraji obce /č. kat. 374/.

Archeologický výzkum, který byl prováděn v Raticnicích od května 1972 a v následujících letech pod vedením prof. hist. H. Sedláčkové z oblastního muzea v Poděbradech, prokázal, že na východním okraji obce se nacházelo sídliště, které bylo osídleno po několika století. Byla zde odkryta řada objektů z mladší doby laténské a starší doby římské a dva objekty náležející kultuře knovízské.

Odkrytá knovízská chata patřila k nejbohatším prozkoumaným objektům. Byla zahlobena v písčovém podloží až do hloubky 170 cm. od dnešního povrchu. Půdorys byl pravděpodobně čtvercový o délce stěny 5 m. Uprostřed byla schodovitá vyvýšenina s ohništěm a vchod do chaty tvořil výklenek v severovýchodním cípu. Vnitřek chaty byl propálen do cihlove, což mělo pravděpobně zabránit sesunu písčových stěn. V chatě byl nalezen bohatý keramický materiál, na příklad hrncová nádoba a střepy, ze kterých bylo možno slepit a rekonstruovat několik desítek nádob, jemných tuhových misek a kořínek, hrubších mis, hrncovitých nádob a zásobnic. Byly zde nalezeny hrudky dřevěné smoly, které i v době nálezu vydávaly aromatické látky.

Vedle množství zlomků zvířecích kostí bylo v objektu i několik parohových polotvarů a jemně vypracovaný hrot šipky s křidélky z kosti. Je zajímavé, že dílna na výrobu parohových nástrojů knovízské kultury byla nalezena i v nedalekých Pečkách.

Z mladší doby laténské a starší doby římské zde byly odkryty četné sídliště objekty. V nich byly nalezeny zásobnicové nádobky vysoké přes 50 cm se ždrsnovaným tělem a hlaněným okrajem. V jednom objektu - obdélníkové chatě - byla pod mazanicovou destrukcí spolu s keramickými zlomky nalezena i celá neporušená miska. Chata byla pravděpodobně zničena ohněm a proto ve spěchu opuštěna.

Zajímavým nálezem z doby římské byl objekt, který byl určen jako studna. Stěny objektu, téměř čtvercového půdorysu /240x220 cm/ se svažovaly až do hloubky 300 cm, přičemž zachovávaly čtvercový půdorys. Tmavá hlinitá výplň, promíšena uhlíky, zlomky keramiky a zvířecích kostí, dosahovala až do této hloubky. Dále nebylo možno ve výzkumu pokračovat, protože začala vystupovat spodní voda a štěrkopískové stěny se sesouvaly.

XX

Vydala rada MNV dne 30.6.1983.

R A T E N I C K Y Z P R A V O D A J 1983/VI

Rada Okresního národního výboru Nymburk vydala dne 14. července 1983
V Y H L Á Š K U o zabezpečení požární ochrany na území okresu Nymburk.

Dlouhotrvající sucho zvyšuje nebezpečí požárů, především v zemědělství, lesním hospodářství a ve volné přírodě. Požáry způsobují národnímu hospodářství zbytečné škody a dochází k ohrožování životů, zdraví a majetku spoluobčanů.

K zabezpečení požární ochrany na území okresu Nymburk rada Okresního národního výboru v Nymburce podle § 46 odstavce 3 zákona o národních výborech v úplném vyhlášení č. 31/1983 Sb., § 3 odstavce 1 zákona č. 18/58 Sb. o požární ochraně v y h l a š u j e z á k a z rozdělávání otevřených ohňů na všech pozemcích území okresu Nymburk, u p o z o r n u j e na ustanovení § 18 zákona č. 96/1977 Sb. týkajících se zákazu požárně nebezpečných činností v lesích :

- kouřit v lese
- vjíždět a sádat s motorovými vozidly v lesních porostech
- stanovat a tábořit mimo vyhrazené prostory

Nedodržování tohoto zákazu a vydaných ostatních opatření bude postihováno podle příslušných zákoných předpisů.

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem vyhlášení, tj. dnem 14. červencem 1983.

Josef Bryných v.r.
tajemník ONV

RSDr Jiří Chvalovský v.r.
předseda ONV Nymburk

Upozorňujeme občany na rozhodnutí Středočeského krajského národního výboru v Praze "Omezit na minimum zalévání zahrádek a mytí automobilů". Upozorňujeme občany, že je vydán zákon mytí aut všem majitelům, což se týká i těch, někdy hlavně těch, kteří nemají v naší obci trvalý pobyt. Vážení občané, tímto rozhodnutím hájíme kvalitu pitné vody i ve Vaší studni, neboť saponátové přípravky volně odtékají na zem, prosakují do spodních vrstev a tak znehodnocují již nyní nedobrou kvalitu pitné vody v naší obci. Chrante si své okolí a upozorněte každého, kdo toto rozhodnutí poruší. Neradi bychom uplatňovali § 8, 12, 19 zákona 60/1961 Sb., proti těm, kteří rozhodnutí S KNV nebudou respektovat.

xx

TJ Sokol Ratenice zve občany na pouťovou tanecní zábavu, která se koná v sobotu 30.7.1983 od 20. hodin v sále místního pohostinství. K tanci i poslechu hraje dechová hudba ZK ROH z Peček, pod vedením V. Kruliše.

xx

Uplynula polovina roku 1983 a naší povinností je Vás seznámit s plněním akcí "Z" a to jak v investiční, tak i v neinvestiční části. V investiční části máme rozpracovanou autobusovou čekárnu, položení obrubníků a úpravu okolí. Brigádnickou činnost zde vyvíjejí členové TJ Sokol, ale spoleháme i na Vaši pomoc, neboť čekárna a prostranství kolem bude sloužit Vám všem a naší přání je, aby prostranství okolo čekárny bylo co nejdříve v pořádku, ale hlavně bezpečné.

V neinvestiční části se pracuje hlavně na údržbě veřejných prostranství. V měsíci červnu se započalo s fasádou budovy MNV. Bylo postaveno lešení, odstraněna stará omítka, vyrovnaný zdi a nyní se pracuje na omítání budovy. Těchto prací se zúčastnuje členové MS v Ratenicích, členové TJ Sokol a členové Svazarmu. Za brigádní činnost jim všem děkujeme. Zhotovením fasády a osazením okapových žlabů a svodů bude rekonstrukce budovy, která započala v roce 1978, celkově dokončena. Všem brigádníkům, kteří se na rekonstrukci budovy podíleli a podílejí, děkujeme.

Pracujeme i na dalších neinvestičních akcích, ale stále narážíme na jeden nedostatek finančních prostředků.

Z kroniky obce Ratenice :

Kúlové jamky v okolí chaty naznačují, že objekt byl zastřešen, nebo ohražen. Ve studni a její blízkosti byly nalezeny i zlomky římskoprovinční užitkové keramiky /na př. ucho džbánu/, které jsou v Čechách poměrně vzácné. Dokládají také, že studna byla používána po delší časový úsek.

V zahľoubeném objektu byla nalezena bronzová spona s očky, která je charakteristickou ozdobou ze starší doby římské. Nálezy hutnické strusky dokládají železářskou výrobu.

V těchto místech byly při výstavbě hospodářských budov Jednotného zemědělského družstva v letech 1958 - 1961 narušovány objekty z římské doby /č.kat. 359 - 368/.

Při výkopu silážních jam byla nalezena stříbrná římská mince ražená v letech 253 - 255. Dále zde byl nalezen železný nůž /délka 17,2 cm/ a část cedníku.

Na sídlišti západně od obce "Nad loučkami" a "U domku" /"Nad rybníkem"/ - /č.kat. 78-80, 83, 86, 87, 90, 94, 95/1, 105, 106/, které nebylo blíže prozkoumáno, nacházejí se na polích ve značném množství střepy z mladší fáze římské doby.

Při hluboké orbě byl v roce 1953 v těchto místech /č.kat. 94/ vyrván ze země mohutný struskový odlitek s odpichovým výčnělkem, který je ztuhlým obsahem níštěje hutnické ~~pece~~ pece.

V okolí Ratic jsou zaznamenány z římské doby podobné nálezy železářského objektů z Nymburka, Pnova, Třebovle. Nález v Raticích svědčí o hutnění rudy. Hutníci v římské době si u nás podrželi postavení řemeslníků, kteří se patrně nezabývali zemědělstvím, nebo jiným zaměstnáním, nýbrž věnovali se zásobování nevelkého okruhu svých sousedů potřebným kovem.

K výrobě železa bylo nutno dovést železnou rudu a připravit na místě dřevěné uhlí, které podle zanechaných stop z ostatních nalezišť bývalo výhradně borovicové. Ke stavbě pecí bylo nutno nalézt výborné hliny, plastické, žáruvzdorné a nepraskavé. Nalezení a příprava takových hlin využádovala dlouhodobou experimentování a dlouhodobou zkušenosť:

Nejbližše Ratic byla zaznamenána místa povrchového výskytu rud u Nymburka a Českého Brodu. Železnou rudu bylo nutno k pecím doprovádat, snad v nůžích - pěšký, nelze ani vyloučit využití domácích zvířat a povozů.

Archeologické nálezy svědčí o tom, že ratenské sídliště patří mezi ostatní významná sídliště, která se v římské době nacházela v okolí a jsou známa z literatury /Dobřichov, Pnov/. Bylo to značně zalidněné středisko se značně pokročilou diferenciací, která udržovalo čilé styky s okolním světem. K občanu sídlištěm na západním a východním okraji obce patří pohřebiště, které se rozkládalo mezi obcí a hřbitovem, mezi hřbitovem a cerhenskou silnicí. Z těchto míst pochází největší část nálezů.

Na příklad v muzeu v Pečkách byla uložena urna z hrobu římské doby, nalezená na zahradě p. Švestáka r. 1935. Je to vázovitá nádoba s krátkým hrdlem, hnědé barvy a hlazené povrchové plochy /výška 19 cm/. V nádobě údajně ležel železný hrot z oštěpu.

V roce 1971 byl při melioračních pracích porušen na parcele č. 400/1 mezi hřbitovem a silnicí do Cerhenic žárový hrob z doby římské. Dno hrobové jámy bylo v hloubce 70 cm. Z obsahu hrobu se zachovala spodní část nádoby, bronzová souprava se železnou jehlicí, součást bronzového pásového kování a železný předmět, pravděpodobně stylus. V nádobě se zachoval zbytek popele s několika drobnými spálenými kůstkami. Nálezy svými tvary odpovídají nálezům ze žárových hrobů v Dobřichově, mají s nimi časovou i geografickou souvislost.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Vydala rada MNV dne 20.7.1983.

Znovu se obracíme na občany o pomoc při ochraně životního prostředí. Jeho ochrana by měla být záležitostí nás všech. Ale to, co je vidět na místní skládce odpadků, to se snad vymyká všem pravidlům. Odpadky naházeny v polích JZD a přitom by stačilo po shrnutí skládky, aby každý občan, který s odpadem jede, jej nasypal do jámy, nebo shrnul lopatou, aby místo po něm bylo připraveno dalšímu zájemci. Na skládce je mnoho dřeva, které by se dalo spálit. Ale rozřezání a roštípání vyžaduje práci a to je pro mnohé občany zřejmě namáhavé. Smutné je to, že k nepořádku na skládce se připojují i složky NF, které by měly jít příkladem. Na skládce je mnoho kovového odpadu a přitom každý občan ví, že dvakrát ročně je uspořádán sběr železného šrotu a za získané finance kupujeme nové knihy do Místní lidové knihovny a tím se snažíme, aby potřeby čtenářů byly uspokojeny. Skládku žel. šrotu máme na dvoře MS, nebo stačí říci předsedovi MNV, který zařídí, aby železný šrot byl od Vás naším nákladním automobilem odvezen. Takováto skládka je jenom semeništěm hmyzu, hlodavců a tím nehygienická. A stačí jenom málo, po sobě uklidit. Mnoho našich domků a zahrádek je upravených a hezkých, což přispívá k celkovému vzhledu obce, proč tedy nelze mít upravenou i skládku odpadků? To na skládce odpadků musí být pořádková služba, která by každého občana, který jede s odpadem, hlídala a dbala, aby po sobě uklidil? Domníváme se, že hlídat občana, aby vykonal co by mělo být jeho povinností a přesvědčením, je nedůstojné.

Rodiny Candrova, Jakschova a Jandova děkují všem ratenickým občanům, kteří se přišli rozloučit s panem "řídícím" Eduardem Jakšem. Děkují za projevy soustrasti a za květinové dary. Rovněž děkují všem občanům, kteří panu řídícímu posloužili, pomohli a cokoliv v jeho životě mu dobrého učili.

Odešel občan, který pro naši obec mnoho vykonal po kulturní a pedagogické stránce. Znali jsme jej jako obětavého, dobrého a nenáročného člověka. I když v životě prodělal mnoho trpkých okamžiků, zůstal až do své smrti člověkem, který okolo sebe šířil klid, lásku, porozumění a lidskou snášenlivost. V rnuha našich srdečních zůstala bolest a vzponínka na vzácného člověka.

Čest jeho památce.

Výbor ČSČK zve všechny členy na členskou schůzi, která se koná ve středu 14. září 1983 od 18. hodin v zasedací místnosti MNV.

ČSŽ Ratenice žádá ženy, které ještě mají doma usušené léčivé bylinky, aby je urychleně odevzdaly s. Horké Marii, aby bylinky mohly být odeslány.

Ředitelství uhelného závodu v Poděbradech a odbor obchodu a CR ONV v Nymburce oznamují občanům, že do 30.9.1983 byla zrušena regulace prodeje tuhých paliv. To znamená, že spotřebitelé a organizace si mohou nakoupit uhlí bez omezení i nad stanovený limit, zejména v sortimentu hnědého uhlí a to až do vyčerpání stávajících zásob.

Upozorňujeme občany, kterým ještě nebyl doručen Ratenický Zpravodaj č. VI/83, že si jej mohou vyzvednout na MNV.

Z kroniky obce Ratenice :

Ve vědecké literatuře je často publikován nález amfory, která byla odkryta v Raticích r. 1915 při dobývání písku na poli Václava Sixty z čp. 22. Je to 24 cm. vysoká nádoba s prodlouženým 7 cm. vysokým hrdlem, které je u otvoru nálevkovité rozšířené, otvor má průměr 11 cm. Přímo nad hranou nejširšího obvodu jsou souměrně umístěna 4 vysoká kolmá ouška. Jan Hellich soudí, že amfora byla přiložena do hrobu, který byl patrně při kopání písku rozrušen. Nález je vystaven v poděbradském vlastivědném muzeu.

Je zajímavé porovnat naleziště sídlišť a hrobů z doby římské s místy nálezů římských mincí. Římské mince byly v zemi uloženy ve směrech, které spojují jednotlivé osady s kulturou římskou. Není pochyby, že nálezy těchto mincí označují starodávné obchodní cesty, v našem okolí směr cesty od Kolína přes Cerhenice k Dobřichovu /nálezy mincí na Pičhoře v Dobřichově, Na šancích u Radimi, hromadný nález 25. mincí mezi Cerhenicemi a Dobřichovem, v Raticích je to nález jediné římské mince/. Na zahradách a pozemcích obce byla při pozemních pracích získána řada nálezů, které byly většinou odevzdány do muzea v Pečkách. Nejsou však dosud vědecky zpracovány a publikovány.

Nálezy v Raticích a okolí hodnotí M. Motyková-Šnajdrová: "Většina osad se nejspíše skládala z většího a menšího počtu různě velkých sídlištních komplexů, pravděpodobně samostatných hospodářství, ke kterým náležela jedna, nebo více pravidelných chat, stojících buď na úrovni tehdejšího povrchu, nebo zahlobených do země a další hospodářské objekty, stáje, sýpky, dílny, zásobárny, pece, sušárny, odpadní jámy a ohrahy pro dobytek. Takové seskupení objektů bylo zjištěno v celé řadě osad /na př. Dobřichov/. Téměř u všech osad, na kterých bylo prozkoumáno více objektů, nebo byly prováděny částečně sběry ve větších plochách, sledujeme stopy osídlení trvající delší dobu, od přechodné laténské fáze až do druhého století naší doby, ne-li dokonce dále do mladší doby římské. Pokud jde o poměr osad nejstarší fáze doby římské k předchozímu osídlení pozdní doby laténské, lze říci, že v celé řadě případů pozorujeme obývání týchž prostor /př. Raticice/".

Na význam ratenického sídliště z doby římské v prvních stoletích po změně letopočtu ukazuje nález Terry sigillaty na zahradě za stodolou domu čp. 31 Pavla Voláka. Toto importované zboží se vyrábělo v gallském Porýní a rohanskou cestou se dostávalo do Čech.

V nálezech z Ratic je zatím jen málo zachyceno starší slovanské období. Je zaznamenán na př. nález kostrového hrobu z doby hradištní.

Na dobu příchodu Slovanů do našich zemí se historikové ještě neshodli. Je přijímán názor, že se tak stalo povlovně od 2. do 6. století n.l. Podle archeologa Lubora NIEDERLEHO Slované na našem území vznikli ze zemědělského obyvatelstva lužického lidu /popelnicových polí/. Lužický lid byl základem, ze kterého se formovali západní Slované, kteří byli posilováni přílivem nových vln obyvatelstva z oblastí mezi Vislou a Dněprem. Tento proces, který se začíná výrazně projevovat v prvním tisíciletí před n.l. vyvrcholil v prvních stoletích našeho letopočtu.

Dnes je stále zřejmější, že historiští Slované nepřicházeli k nám do lidu prázdne země a že musíme počítat s duplicitou, nebo s několikrát souběžným osídlením v době stěhování národů. Ukazují na staré názvy keltské a germánské. V 6. století byl ve střední Evropě nástup historických Slovanů již proveden.

R A T E N I C K Y Z P R A V O D A J 1983/VIII

Vážení občané,

zveme Vás na veřejnou schůzi NF a NV, která se koná ve čtvrtek 6. října 1983 od 18 hodin v sále místního pohostinství.

Program schůze

- 1/ Zahájení
- 2/ Kulturně politické pásmo dětí z MŠ
- 3/ Zpráva o službách občanům a rozšiřování služeb, plnění volebního programu NF a MNV v letošním roce
- 4/ Diskuze
- 5/ Závěr

Upozorňujeme, že každý občan, který provádí drobnou stavbu /výměnu oken, dveří, údržbu rod. domku atd/, stavbu kolny, prádelny, letní kuchyně, příštřešku, stavby pro chov domácího zvířectva, zemědělské drobné stavby, sklepy, žumpy, bazeny, do výměru 16m², oplocení, napojení na veřejnou kanalizaci, hygienické zařízení - sociální zařízení /koupelna, WC/, montáž ústředního a etážového topení, stavbu studně, je povinen toto oznámit komisi výstavby MNV jak nařizuje § 57 zákona č. 50/1976 Sb., který říká :

- stavebník drobných staveb, udržovacích prací a stavebních úprav uvedených v § 55 odst. 2 zák. č. 50/76 Sb., je povinen jejich provedení předem písemně ohlásit stavebnímu úřadu.

Stavební úřad může stanovit, že ohlašenou stavbu, stavební úpravu, nebo udržovací práce lze provést jen na základě stavebního povolení.

Drobnou stavbu, nebo stavební úpravu může stavebník provést jen na základě písemného sdělení stavebního úřadu, že proti jejich provedení není námitek. Udržovací práce může stavebník provést, pokud stavební úřad do 30. dní ode dne ohlášení nestanoví, že tyto práce podléhají stavebnímu povolení.

Za den ohlášení se považuje den, kdy ohlášení bylo podáno u stav. úřadu, nebo bylo odevzdáno k poštovní přepravě. Rozhodne-li komise výstavby, že na drobnou stavbu je nutno vydat stavební povolení musí občan žádat doložit touto dokumentací :

- a/ situační výkres v měřítku 1:200
- b/ stavební výkresy v měřítku 1:100, ze kterých je zřejmý dosavadní a navrhovaný stav /půdorysy s označením účelu užívání všech prostor, řezy, pohledy a schematické označení vnitřních instalací - vodovod, elektrika, topení/,
- c/ technický popis s odhadem stavebních nákladů,
- d/ přehled stavebních hmot.

Upozorňujeme proto občany, aby toto nařízení stavebního zákona plnili a veškeré drobné stavby, které provádějí, komisi výstavby nahlásili, jinak se vydávají v nebezpečí finančního postihu.

Žádáme občany, aby odpadky na místní skládku odvážely pouze v sobotu a v neděli. Skládka je určena výhradně pro ratenické občany a proto bychom přivítaly větší spolupráci občanů, protože skládka se plní a je na škodu nás všech, když na tuto skládku jezdí povozy, nebo občané z jiných obcí to bez povolení MNV. Proto Vás žádáme, aby v tomto směru jste s námi více spolupracovaly a oznámily nám každý dopravní prostředek, který na skládku přijede skládat v jiný den než je sobota a neděle, nebo není ratenickým občanem.

Výbor ČSČK zve všechny členy a občany na přednášku lékaře a schůzi ČSČK, která se v čtvrtek 30.9.83 od 19 hodin v zasedací místnosti MNV.

Z kroniky obce Ratenice :

Kolonizace slovanských obyvatelů směřovala do nejúrodnějších oblastí, zavlažovaných vodnými toky a jen pozvolna se dotýkala vyšších poloh. Stejně tak se vyhýbala záplavami ohroženým břehům říčních toků, které nemohly poskytovat bezpečnou setbu a sklizeň nutnou k trvalému osídlení půdy. Vyhledávali tataž příhodná zemědělská centra, jako jejich předchůdci.

Ve středním Polabí, kolem přítoku Výrovky, Šembery, Mrliny, Cidliny a dalších vytváří se významné středisko. Je to v postatě území Kouřimska, Nymburska a Čáslavská, kde se z rodových společenstev postupně zformoval kmen ZLÍČANŮ.

Přímých historických zpráv o příchodu Slovanů do našich zemí nemáme. Jsme odkázáni na archeologické nálezy, zvláště sídliště a hrady s keramikou pražského typu. Z našeho kraje jsou známy nálezy z Planan, Předhradí, Staré Kouřimě, Žďanic, Sokolče, Poděbrad ap. Společenskou strukturu těchto nálezů charakterizuje jednotnost všech pohřbů na popelnicových polích. Jejich žárový ritus zároveň dokládá ideologii, která nebyla dotčena křesťanstvím. Je to pravděpodobně doba rozložených rodových společenstev.

Pozdější období 7. a 8. století je charakterizováno budováním hradistní soustavy a celkové kmenové organizace. Toto období se nazývá starší dobou hradistní, kdy Slované vystupují jako jediní vládci této země a kdy dochází ke značným změnám společenské struktury, které vedou k feudalismu. Příbuzné rody se sdružují v kmenech. /Jan Filip: Pravěké Československo, Praha 1948, Rudolf Turek: Čechy na úsvitě dějin, Praha 1963/.

Ratenice ležely na území kmene Zličanů, jejichž hlavním centrem bylo kouřimské hradistě. Samotné jméno obce se původně vyslovovalo RATĚNICE, jak dokládají listinné záznamy a je odvozováno od jména RATEŇ, Ratěnice /Ratěnici/ znamení ves lidí Ratěnových.

Území Kouřimska se rozkládá v povodí Výrovky a jejích přítoků. Výrovka vzniká spojením potoků KOURIMKY a BEČVÁRKY pod plananským cukrovarem. Kouřimka pramení pod jménem ANNENSKÉHO potoka dvěma zřídly u KOCHANOVY a LHOTY které se spojují v Uhlířských Janovicích. Teče na sever k ŽIŠOVU a odtud do VAVŘINECKÉHO rybníka.

Vodní toky Výrovky spojovaly jednotlivá sídliště, podle nichž vedly v té době cesty, které se připojovaly na hlavní cestu - TRSTENICKOU.

Celá tato oblast s centrem v Kouřimi byla chráněna velkými hradisky z doby středohradistní u HRYZEL na jihu, ŽĎANICKÝM proti české oblasti, RADIMSKÝM a KLUČOVSKÝM na severu. Také tato hradiska měla své sídliště zázemí, z nichž vyrůstala.

V mladší hradistní době vznikají v místech staršího osídlení hradistní sídla kolem kostela v DOBRICHOVĚ, VRBCANECH, ZABONOSECH a SVOJŠICÍCH. Jak žili slovanští obyvatelé v okolí Ratenic v středohradistní a pozdější době, dokumentují nálezy na blízkém hradisku KLUČOV. Na tomto hradisku na počátku 6. století žila přechodně ještě germánská skupina, která v bojích musela ustoupit Slovanům, kteří zde nabyla převahy a v následujících stále těch se stali jedinými pány kraje.

Na hradisku byly nalezeny obilní jámy, ořební a sklizňové náčiní. Ze železných předmětů to byly na příklad železné části dřevěných vědérk, železná křesadla, nože, udice, jehla, pilka, rydla, přezky, srp, radlice, železné ostruhy, hrotý šípů ap. Z kamenných předmětů to byly brousky, brusy, na kterých brousi li nářadí a zbraně.

Zjištěny byly dva druhy pšenice /shloučená a obecná/. Podle druhé zjištěných plevelů lze usoudit na nově obdělaná pole ve vymýcené oblasti i na pole již dříve užívané. U pšenice, ječmene, žita a hrachu se předpokládá v okolí klučovského hradiska sklizeň 7 - 10,5 hl z hektaru. Bylo tu plně rozvinuté orné hospodářství.

Z nálezů lze usoudit, že tur byl drobné tělesné konstrukce, s krátkými objínavými rohy, vyznačoval se odolností a nenáročností.

R A T E N I C K Y Z P R A V O D A J 1983/IX

Vážení občané,

nastává zima a tím i doba většího vytápění a tedy i nebezpečí ohně. Snažte se zabránit vzniku požáru v domácnostech a tím uchránění Vašeho i národního majetku. I když se neustále zvyšuje počet domácností s ústředním, nebo etézovým topením, přesto většina bytů má stále lokální topeníště na tuhá paliva tj. na uhlí. Zde je jedna z příčin nejčastějších požárů v topném období. Patří sem poškozené komínky, zvláště v případních prostorách, nesprávná instalace kamen nebo kouřovodů. Kamna jsou v blízkosti hořlavých materiálů, kouřovody jsou nesprávně zaústěny, u kamen často bývají poškozená dvířka, která nedoléhají, někdy chybí ochranný plech, který má zabránit, aby žhavé uhlíky a jiskry vypadávaly na podlahu. Kamna se musí pravidelně čistit, okolo má být pořádek, nemají se v jejich blízkosti skladovat hořlavé materiály, nebo sušit prádlo. Kamna při topení by neměly zůstat bez dozoru. Dalším nešvarem je rozdělávání ohně v kamnech pomocí hořlavin, který často končí tragicky. Nesprávné je sypání žhavého popela do míst, kde jsou hořlavé materiály, nebo na prostranství, kde je vítr rozdmýchá a jiskry se rozletí bez kontroly. Nepoužívejte ke svícení provizorní svítička. Zamezte přístup dětí k zápalkám. Rídte se radami a pokyny pracovníka OPS, který u Vás provádí kominické práce. Rídte se i pokyny členů ČPO, kteří u Vás provádějí preventivní prohlídky i dohlídky. Komínk i členové ČPO se snaží, aby u Vás nedošlo ke vzniku požáru a aby se předešlo k ničení Vašeho majetku. Poučte o požární ochraně a o předcházení požáru své děti. Žádáme Vás, vážení spoluobčané o překontrolování svých topidel, jejich rádné připojení a správnou funkci před jejich používáním. Tím zamezíte sobě i svému okolí nepříjemné nebo i nebezpečné okamžiky s tragickými následky.

Nastávající podzimní a zimní večery si můžete zpříjemnit knihou zapůjčenou z Místní lidové knihovny. Najdete zde knihy pro zábavu i poučení, ze současnosti i z historie, ale i noviny a časopisy. Na Vaší návštěvu se těší knihovnice MLK.

Okresní podnik služeb Nymburk oznamuje, že pojízdná sběrna čistírny prádla a šasstva dojíždí do Ratic v liché týdny vždy v pondělí. Sběrna parkuje před místním pohostinstvím od 12,00 hodin. Upozorňujeme občany na tyto služby a bylo by vhodné, kdyby byly dostatečně využívány.

Ve smyslu rozšiřování a poskytování služeb občanům po dohodě se Středočeskými plynárnami, bude od 15.11.1983 v Raticích zavedena sběrná služba topného plynu PB. To znamená, že občané používající tento plyn, budou moci prázdné lahve odevzdat u Václava Pivonky v čp. 43, kde lahve budou vyměněny za plné, které si zase občané, kteří dali lahve prázdné, kdykoliv odeberou. Přitom se finanční náklady téměř nezvýší, protože manipulační poplatek bude zanedbatelný. Tato služba je výhodná pro starší, nebo nemocné občany, rovněž tak i občany, kteří jsou dopoledne v zaměstnání. Stojí za úvahu tuto službu v obci uskutečnit a tím se tak zbavit nepříjemného čekání, hodinu či více, hlavně v nepříznivém počasí, než plyn je přivezen. V úvahu je nutno vzít i to, že dovoz plynu z Peček v přepočtu podle úřední výhlášky výjde motoristu na 11,60 Kčs až 12,40 Kčs, nebo i více a to podle obsahu automobilu. Přitom manipulační poplatek bude zdaněn, protože se skutečně jedná o službu občanům.

Z kroniky obce Ratenice:

Hovězího dobytka bylo používáno i k tažení rádla a s jeho chovem souviselo zajisté i mléčné hospodářství. Koně byli kostrově západního typu, patrně nebyli kováni a jejich maso bylo i pojídáno. Nálezy svědčí o značném chovu prasat.

V Klučově provozovali dvoupolní, spíše třípolní hospodářství. Obilí žali železnými srpy i se stébly, na rozdíl od dob starších, kdy se užívaly jen klasy. Obilní **zrna** byla ukládána do obilnic speciálních tvarů a úprav. k semilání obilí se používalo ručních kamenných mlýnků, které byly tekřka v každé domácnosti a uloženy v koutě chaty. Na velkých hliněných pekáčích rozpálených žhavým popelem pekli, sušili a pražili zrni. Kromě nekvašených placek znali též kvašené těsto nebo chléb.

Nalezené přesleny svědčí o tkání látek. Kostěnými šídry zhotovovali výrobky z kůže a železnými jehlami šili. U většiny keramických nádob byla hrdla i s okraji obtočena na hrnčířském kruhu. Nálezy železné strusky svědčí o výrobě železa a kovářské výrobě. V Klučově se našly zbytky sliveně - základního druhu, z něhož byla vypěstována třešňa, višeň i švestka a různé druhy sliv. Dále užitné dřeviny, jako tis, jedle, smrk, borovice, sosna, různé druhy vrby, topol, olše, dub obou odrůd, buk, jilm, dva druhy lípy, mléčný javor, babyka, bříza, habr, líska, jasan a j.

Ve společenském zřízení slovanského lidu žijícího na klučovském hradišti možno spatřovat sousedskou občinu v postupném přechodu k feudálismu, založenou již na soukromém vlastnictví. V této oblasti to byl nižší stupeň kmenového zřízení, kterému snad odpovídal slovanský termín župa.

Vzrůst zemědělské výroby a s tím související rozvinutí řemeslné výroby i růst obyvatelstva umožnily rozvoj obchodu.

Nálezy ostruh a mincí ukazují, že jejich uživateli byla patrně vrstva bojovníků-jezdci. Jedním ze zdrojů jejich bohatství byl i obchod. Jejich příslušníci bydléli patrně na hradištích a jejich centrech. Zemědělci a řemeslníci žili na předhradí v zahľoubených chatách. Byly to čtvercové chaty, zahľoubené asi 30 - 90 cm do země, v rozích, někdy uprostřed stěn, byly zaraženy kůly nesoucí střechu. V rozích bývala kameniná pícka, v jedné ze stěn proti ní vchod, někdy i stupen. Většinou bylo ohniště na jihu a vchod od východu. Život v podzemnicích bývá vykládán jako doklad rozpadu patriarchální rodiny na párové rodiny.

Na podobný stav v zemědělství ukazují nálezy v LIBICI nad CIDLINOU, kde z chovných zvířat je nejpočetněji zastoupen skot, dále jsou to vepři, ovce, méně koně a docela nepatrн kozы. Skot na Libici byl poměrně malý a slabý, výška kohoutku byla 156 cm /dnes 180-190 cm/. Tehdy zdomácnělá zvířata byla chována za zcela odlišných podmínek než dnes. Dobytka se pásal na polích ponechaných úhorem a v okolních lesích. Pastva byla závislá na vhodných lesních porostech a křovinatých společenstvích, jejichž rozsah umožňoval chov dobytka. Pro chov prasat byly důležité dubové lesy a pro skot výhonky lípy, jasanu, osiky a pod.

Na klučovském hradišti převládají nálezy kostí chovných zvířat nad lovnými. Na lov zde svědčí nálezy kostí jelena, srny, zajíce, lišky a medvěda. Slované zde provozovali vyspělé zemědělství a lov jen příležitostně.

Na libickém hradišti byly nalezeny kosti zubra, medvěda, losa, bobra a vedle toho hojně zbytky ještě dnes u nás žijící lovné zvěře a to hlavně jelena, divokého vepře, srnce a zajíce. Početně překvapující jsou nálezy medvěda brtníka.

Západní hranici ZLIČANU proti ČECHŮM tvořily rozsáhlé hvozdy u KOSTELCE nad ČERNÝMI LESY a pokračovaly přes KERSKO k Labi. Od ústí VLKAVY na pravém břehu Labe tvořily lesní masivy hranici s kmenem CHARVÁTU, který měl své hlavní sídlo na hradišti u Mladé Boleslavi.

xx